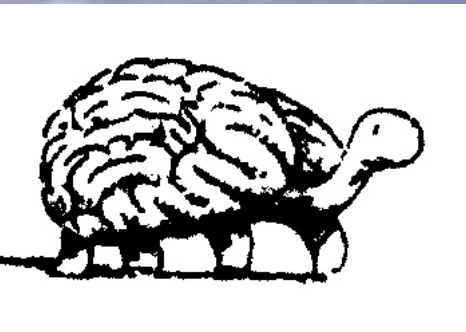

Kommunikationsbøger i Phrase-it

**Hvad skal der til for at afasiramte
kan bruge kommunikationsbøger?**

lone.myhlendorph@rn.dk

Mange har en kommunikationsbog, men få bruger den

Årsag:

- **kognitive vanskeligheder**
- **sproglige vanskeligheder**
- **forstår ikke symbolerne**
- **manglende sygdomsindsigt**
  - **forstår ikke vigtigheden af at bruge den**
  - **manglende accept af behovet for kommunikationsbogen**
- **utilstrækkelig træning til både afasiramte og samtalepartnere**
- **materiale er forældet/ikke relevant**
- **manglende tilgængelighed**

Forudsætninger for at få udbytte af kommunikationsbogen

- **kan se nytten i kommunikationsmuligheden**
  - forstår at bogen kan få andre til at gøre noget for sig
- **har et semantisk system, der tillader dem at kategorisere**
- **kan uddrage mening af billeder og fotos**
- **kan udpege billeder, fotos, tekst**
- **har nogen læsefærdighed og indholdsforståelse**
- **har evne/vilje til at:**
  - kommunikere med andre
  - tage initiativ til samtale
  - besvare spørgsmål
- **bogen ændres i takt med at afasien bedres/kommunikationsbehovet ændres**
- **har erfaring med kalender, dagsplaner, foto af personale**

Bogen kan anvendes på mange niveauer

er ikke kun til afasiramte med svære sproglige vanskeligheder

Bogen bruges som støtte til:

- **at huske navne**
- **at dele informationer**
- **at skabe socialt nærhed**

Det anbefales at starte tidligt i forløbet med udarbejdelse af og træning af i brugen af en kommunikationsbog.

Bogen kan have mange ydre udformninger

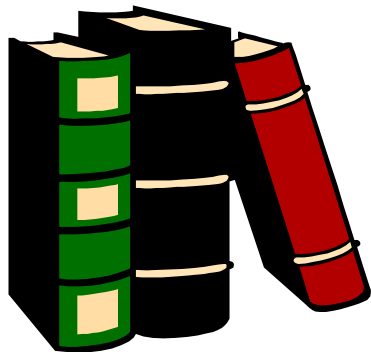
- **A4 fotoalbum**
  - + let at redigere - mange informationer på en side
  - **synlig for alle - ikke let at have med sig - sideantallet kan ikke ændres**
- **ringbind**
  - + let at redigere - mange informationer på en side – let at tilføje nye sider
  - **synlig for alle - ikke let at have med sig**
- **fotoalbum i lommebogsformat**
  - + diskret - let at have med sig - let at redigere
  - **relativ få informationer pr. side - sideantallet kan ikke ændres**
- **timemanager**
  - + diskret – Business-like - let at have med sig - let at redigere - let at tilføje nye sider
  - **relativ få informationer pr. side – relativ høj pris ved anskaffelse**

Indholdet

- **tekst og/eller billede information**
- **enkeltord, sætninger og/eller tekst**
- **foto og/eller tegninger**
- **sort/hvid eller farver**
- **antal elementer pr. side**
- **"rum" på siden - afasivenlig**

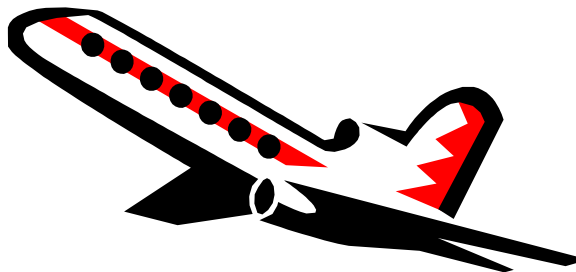
Interesser:

læse romaner

lave mad

rejse

Udformning af indholdet

- **ordforråd**
  - afhængig af ønsker, behov, miljø
- **kategorisering af siderne**
  - daglige rutiner (påklædning, madlavning)
  - aktiviteter (tv, radio, computer, biograf)
    - forskellige baggrunde/farver til de forskellige kategorier
- **rækkefølge af siderne**

Overvejelser ved udarbejdelse af bogen

Dele informationer

- 1. navne på familie, venner, steder m.m.**
- 2. ny information kan understøttes ved at bruge fotos, avisartikler, tv-programmer, landkort etc. (hav en ekstra lomme i bogen)**

Skabe social nærhed

- 1. familietræ, livshistorie, hobbyer, fotos, postkort, personlige hilsner**

Den afasiramte skal sammen med pårørende og hjælpere være med til:

- **at udtænke og/eller sortere i emner**
- **at udvælge billeder og tekst (evt. fra aviser og ugeblade)**
- **at udarbejde ugeskema med aktiviteter**
- **beskrivelse af arbejdslivet**
  - kan være sprogligt mere kompleks end den afasiramte kan magte
- **beskrivelse af specielle oplevelser**
- **beskrivelse af særlige færdigheder**
  - har bygget et sommerhus
  - har lavet en mini-by

Hvordan overføres færdighederne i at bruge kommunikationsbogen til de daglige omgivelser?

- **familiemedlemmer/hjælpere involveres i udformningen af bogen**
- **træne**
  - individuelt
  - i gruppe med ligestillede
  - med andre samtalepartnere
- **afatikeren skal altid have bogen ved hånden**
- **undgå ja/nej spørgsmål**
- **stil spørgsmål som udfordrer indholdet i svaret**
- **hav god tid til kommunikationen**

Hvordan overføres færdighederne i at bruge kommunikationsbogen til de daglige omgivelser?

- **prompte: Er det mon i din bog?**
- **giv feedback på den afasiramtes kommunikationsforsøg, ved at fortælle hvad du forstod**
- **tolk ud fra den hele konteksten**
- **signaler tydeligt, hvis der er noget, du ikke forstår**
  - giv den afasiramte tid til et nyt forsøg
  - aftal at I tager emnet op senere
  - aftale at I senere indhenter oplysninger fra andre, der kender til emnet
- **vedlæg en skriftlig beskrivelse af hvordan kommunikationsbogen bedst bruges**

Undervisning

- **start med et emne, som er vigtigt for den afasiramte**
  - familie, arbejde, hobby, den sidste ferie
- **start med udpegning/matchning**
- **stil enkle, konkrete spørgsmål:**
  - Du havde besøg i går. Hvem af dine døtre var her?
- **træn også totalkommunikation**
- **undervisning af samtalepartnere**
  - opmuntre til at bruge kommunikationsbogen i forskellige situationer og som en del af totalkommunikation
  - opmuntre til at udtænke nye emner til kommunikationsbogen

Kommunikation er:

- **et middel til at skabe og vedligeholde forbindelser til andre**
- **forudsætning for at være en aktiv deltager i samfundet**
- **yderst vigtigt i forhold til at opfatte sig selv som et kompetent menneske**